

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA.

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona. Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilttéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

ELLENZÉK.

Fenyegetik a királyokat.

Kezd nem jó dolguk lenni a királyoknak. Erősen fenyegetik őket a Bulgáriában lakó ruszofilek.

Ugyan nem rukkólnak ki egész világosan ezek a bátor legények, hogy voltaképpen miért fenyegetőznek és miképpen fognak elbánni a megfenyegetett uralkodókkal, de sejteni lehet, hogy ha esetleg kezükbe kerítik valamelyik koronásfőt, egyáltalán nem fogják azokat valami kellemes elbánnásban részesíteni.

Szóval elérkezett az ideje annak, hogy a királyok remegjenek. Egyiknek az életét, másinak a koronáját kell féltetnie.

Tudni kell ugyanis, hogy azok az elkeseredett és elkeseredettségükben „botor-merészen” cselekvő existenciák nem nagyon válogatásak az eszközökben. És különös ismertető jelük — vagy ha jobban tetszik — közös jellemvonásuk az, hogy mindig a „legmagasabb” körökben keresik a — deliquensket. Azt a hitet vallják, hogy adott körülmények között a legtöbb rossz a királyoktól származik, mint-hogy pedig a fenyegetőző ember elensége minden rosznak, ergo neki esik a királyoknak.

Ezeknek az existenciáknak az a morál-filozófiai tantételük, hogy a kik másoknak rosszat okoznak, azok nem érdemelnek ezektől a „mások”-tól emberséges elbánást.

A bolgár ruszofilek úgy vélik, hogy Stambulban nagyon sok rosszat követett el az életében. Nézetük szerint a legrosszabbat akkor művelte, a mikor Bulgáriát felszabadította az orosz uralom alól.

Már most ezen elmélet szerint ugyanezen bűnben váltak részesekké mindazok a koronásfők, a kik elég merészek voltak részvétüket fejezni ki Stambulban erőszakos halála felett.

Európa néhány koronásfejének tehát egyszerűen azért kell lakolniuk, mert utálattal fordultak el a szófiai orgyilkosságtól és elég merészek voltak rokonszenvűkkel az áldozat, nem pedig a gyilkosok felé fordulni.

Hát, hogy valaki, vagy valakik megfenyegezzék a királyokat és hogy a királyok meg is rettenjenek, ez két különböző dolog. A fenyegetésnek még nem mulhatlan következménye a megijedés. Igen sokszor épen az történt meg, hogy az ijedt meg jobban, a ki fenyegetőzött, nem pedig a kit megfenyegettek.

Ez az eset most is ismétlődhetik. Mi legalább úgy ismerjük a legújabbban megfenyegetett királyokat, hogy nem egyhamar ijednek meg az — árnyékuktól, még az esetben sem, ha az ugynevezett ruszofilektől jön a fenyegetés.

Ámde akár elfogja őket az ijedség, akár nem, egy dolog bizonyos és az az, hogy azzal az áramlattal, mely a királyok életbiztonsága ellen tör — le kell számolni.

És most épen elérkezett annak az ideje, hogy az európai hatalmak egyesült erővel rendet csináljanak Bulgáriában, a hol most nem csak fejtelenség, hanem valószínűs fejezsztettség uralkodik.

Európa népeinek békéje sok tekintetben attól függ, hogy ebben a balkánfélszigeti országocskában gyorsan helyre áll-e a belsőrend, vagy pedig tovább is szabadon tenyészik a — ruszofil-áramlat.

Első sorban a megfenyegetett királyokra vár az a kötelesség, hogy egyelőre diplomáciai jegyzék váltással elejét vegyék a békebontó elemek garázdálkodásainak.

Ferdinánd fejedelemről az a hír, hogy nincs kedve többé visszatérni az országába. Van neki egy kicsi fiacskája, most töltötte be életének és hercegségének első évét — épen alkalmas tehát arra, hogy a trónon felváltsa az édesapját.

Hát ha ezzel szent lesz a béke, akkor ám ültessék bele a kis Borist az apja trónusába; de ha ez nem vezet célhoz, akkor Európa diplomáciája keressen más fejedelmet Bulgáriának. Annyi a trónvágyó herceg, hogy csak ki kell kiáltani: a bolgár trón üres és garmadával omlik a fejedelem-jelölt.

És nem is kell hosszasan soka-dozni a dologgal, mert Bulgáriában most nem a fejedelem, nem is a kormány, hanem az a bizonyos „áramlat” uralkodik, a mely — mint már mondtuk — nem válogat az eszközökben. Már pedig félt, hogy ha sok időt engednek az „áramlat” működésének — valamelyik főről — lehull a korona.

Mint-hogy pedig mi sokkal békésebb természetűek vagyunk, semhogy nyugodtan látnók akár valamelyik államfő koronájának pórbahullását, akár pedig a koronás fők valamelyikének halálós bajba jutását — azt tanácsoljuk, hogy mindazok a magas állású férfiak, a kik fenyegetve vannak, mint

például; Umberto, Vilmos, Ferencz József és érdektársai töljenek tanácsot és végezzék el a számításukat hamarosan a ruszofil urakkal, a kiktől — félni jó, de tőlük megijedni még sem tanácsos.

—Gy—a.

Politikai hírek.

Gulochowsky a királlyal. Bécsből tett távirat szerint gróf Gulochowsky Agenor külügyminiszter szeptember 4-én a királyhoz Ischlbe utazott. A külügyminiszter a királynak részletes jelentést fog tenni a politikai helyzetéről s pénteken visszatér Bécsbe.

A német kancellár Ischlben. A félhivatalos „Hamburger Correspondent” értesítése szerint azon látogatás alkalmával, melyet Hohenlohe német birodalmi kancellár Ischlben tett Ferencz József királlyal, megbeszélést a jelenlegi politikai helyzetet is, mely több tekintetben kellemetlen Ausztria-Magyarországra. (Vajjon miért?)

Mit akar a pápa? A Gazetta Piemontese közli, hogy a pápa lépéseket tesz annak érdekében, hogy az intranzigensek törekvéseivel szemben a legközelebbi konklavenak Rómában megtartását biztosítsa. Arra is törekszik a pápa, hogy a katolikus hatalmak Ausztria-Magyarország, Franciaország, Spanyolország és Portugália tényleg már régen nem alkalmazott veto-jogát a konklave pápaválasztásával szemben formálisan megszüntessék.

A lunki oláh pópa a korcs-mában.

(Saját tudósítóktól.)

Torda, 1895. júl. hó 26-án

A tordai kir. törvényszék által a napokban hozott alábbi vádhatározat, s annak indoklásában leírt tényállás komolyabb figyelmet érdemel; mert egyfelől jellemzi az erdélyi részeken a műveltebbek kivül még mindig nagy számmal levő, a közép-műveltség alól álló oláh papok műveltségi fokát, érzését és gondolkodását; másfelől sürgetően felhívja a kormány és törvényhozás figyelmét; a büntető-törvénykönyvnek, legalább is az igazgatásra vonatkozó §§-oknak novelláris uton való módosítására, kiegészítésére. Vérlázító dolog, hogy egy papi ruhában levő ember a korcs-mában tizenhat-husz ember jelenlétében, béke idejében, úgy beszélhessen, mint a hogyan German János lunki görög keleti lelkész, az alábbiak szerint beszélt; de még vérlázítóbb és tovább már el nem tűrhetők, hogy kiszállásunk előtt essünk át a vármőri vizsgálaton.

hétő, hogy a törvény hiányossága miatt, az ilyen beszédek mint már nem egy eset volt reá, büntetlenül maradjanak. A btk. §-a csak az esetben bünteti az izgatást, ha az izgató a büntett vagy vétség elkövetésére egyenesen felhív; s még ez is büntetlenül marad, ha egyesek vagy két három ember előtt (a naponta ismételtetik és nem gyülekezeten, nyilvánosan történt de ha csak államellenesen piszkolódik, gyalázkodik, ha csak (!) azokat mondja, a miket a lunki oláh pópa mondott, a törvény hiányossága miatt, még mindig nagyon kétséges, hogy jögerősen el lesz-e ítélve.

E türelmetlen állapoton, a törvény módosításával, illetőleg kiegészítésével, azonnal segíteni kell, mert különben a lappangó tűz a hamu alatt is terjedni fog.

A tordai kir. törvényszék a fentebbi ügyben következő vádhatározatot hozott:

Vádolt German János botházi születési, lunki (torda-aranyosmegyei) gör. keleti lelkész, 42 éves, nő, két gyermek apja, kevés vagyonra van, büntetlen btkv. 171. §-ába ütköző s ennek második bekezdése szerint büntetendő izgatás vétsége miatt, továbbá a btkv. 192 §-us második bekezdésebe ütköző — s ezen §-us első bekezdése szerint büntetendő izgatás vétsége miatt továbbra is szabadlábban hagyása és felebezési jogának fenntartása mellett vád alá helyeztetik.

Indokok.

A vizsgálat adatai, nevezetesen pedig Groszman Sámuel tanu eskü alatt tett vallomása szerint 1894. évi december 28-án tanúnak az ut melletti fogadóházban, hol a topánfalvi vidéki lakosok s utasok pihenőn megállani szoktak, 16—20 nyágrai, albáki és lunki lakosokból álló gyülekezet előtt az ott jelenvolt s iddógáló German János lunki gör. keleti lelkész beszélgetés közben a következő nyilatkozatot tette: „szamarak vagyatok, hogy miért nem jöttök le drága testvérek Albákiól fejszékek és vasvillákkal, hogy öl-jük meg a magyarokat és a zsidókat” szóba hozta továbbá, hogy „el van fogadva a polgári házasság s ezután a papok az államtól kapják a fizetést, de neki nem kell a kutyától a kenyér, inkább meg van elégedve azzal, — a mit hiveitől kap” — majd pedig Lukács Lászlórol, ki állam elleni izgatásért a szégedi államfogházban büntetését üli — aként nyilatkozott, hogy „ha börtönben is ül, csak nemzetért ül.”

A fennebbiek között pedig, midőn a korcs-máros Groszman Sámuel tanu German János lelkész beszédjének paphoz nem illő voltára figyelmeztette, ennek azt válaszolta, hogy „még te beszélsz, majd el fog jönni az idő, midőn lejjönnek az albákiak fejszékek és villákkal s te felfogott kézzel fogsz engem kérni, hogy dugjalak el a pinczémbé, de akkor kiadlak, hogy öljenek meg.” Erre papi

állásáról megelégedkezve, — ott a korcs-mában csufondárosan a zsidó-vallás kigunyolásával mutogatva az embereknek, hogy a zsidók miképp verik imádkozás közben a mellüket, miképp teszik a tizparancsokat a fejükre, s midőn mindezek felett a jelenvoltak megbotránkozva, Csuta Juon lui Vassilie figyelemzette őt beszédjének illetlen voltára, kijelentette, hogy „ő tudja, hogy mit beszél, és a mit mondott, azt vissza nem vonja.”

German János vádolt tagadja, hogy a vád tárgyát képező fennebbi nyilatkozatokat tette volna, s azzal védekezik, hogy a kérdéses alkalommal a korcs-mában éh gyomorral sok pálinkát iván, öntudatlan részeg állapotba jutott, s hogy ott mit beszélt arról semmit sem tud, s arról sem, hogy kik voltak a korcs-mában jelen, s azt sem tudja, hogy mikor és hogyan ment haza, a mint másoktól hallotta Miklea Teofil vitte haza s annyira részeg volt, hogy még menni sem tudott.

Jóllehet, hogy a vizsgálat rendén kihallgatott tanuk vallomásai úgy a vádolt által tett nyilatkozatra nézve, mint ittasságának fokára nézve, részben eltérők, hogy azonban German János a fennebbi körülmények között a Groszman Sámuel által vallott fennebbi nyilatkozatokat tette, s hogy továbbá, habár a kérdéses alkalommal terhelt ittas is volt, — de nem volt a beszámítást kizáró öntudatlan részeg állapotban, azt Groszman Sámuel vallomásán kivül megerősíti Miklea Teofil, Borna Juon lui Todor, Borna Petru, Csutak Todor lui Vassilie és Groszman Sámuelné tanuk, kiknek vallomásai, bár némi részben eltérők is egymástól, de a lényegben megegyezők Groszman Sámuel eskü alatt tett vallomásával.

Mint-hogy pedig German János vádoltnak azon nyilatkozata, hogy szamarok vagyatok, hogy miért nem jöttök le drága testvérek Albákiól fejszékek és vasvillákkal, hogy öl-jük meg a magyarokat és zsidókat, — a míg egyfelől a jelenvoltakkal szemben szemrehányást, — helytelenítést, rosszaságot foglalt magában, hogy miért nem jönnek le fejszékek és vasvillákkal, hogy öl-jék meg a magyarokat és zsidókat, addig másfelől egy-szersmind biztatást, buzdítást, tehát egyes felhívást tartalmaz az iránt, hogy az albákiak fejszékek és vasvillákkal jöjjenek le, hogy öl-jék meg a magyarokat és zsidókat; mint-hogy továbbá vádolt a büntett elkövetésére az egyes felhívást a korcs-mában, tehát nyilvános helyen 16—20 emberhez, tehát gyülekezethez intézte, s mint-hogy vádolt végül úgy ezen, mint a vizsgálat tárgyává tett fennebbi nyilatkozataival a nyágrai albáki és lunki oláh lakosokat a magyarok és a zsidók elleni gyűlöletre izgatva, — vádoltak a vádtárggyal tett fennebbi nyilatkozatai a btkv. 171. §-ába ütköző, s ennek második bekezdése szerint büntetendő izgatás vétségének,

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1895. Július 26.

Kolozsvártól Londonig.

(Vége.)

A hangverseny után Soirée dansanti volt. Alig 10—15 pár lejtette a valczert a tágas táncz-teremben. Az aránylag csekély számú közönség közül is több jó tánczos és néhány feltűnő csinos nő tűnt ki.

Miután benéztem a játszó terembe, hol egy hosszú asztal körül férfiak és nők vegyesen pórták a szerencsét, egy pillanatra az olvasóterembe is benyitottam s átfutottam az ott levő magyar lapokat.

A karszalontól ezekután bucsut vettem s hotelemben siettem, hogy kipihenve magamat, másnap London felé vezető utam utolsó s legnehezebbnek tartott részletével is megküzdhess.

Július 2-án reggel, mire felébredtem, s az utra ismét kellően elkészültem, első dolog volt szemtőre venni a tengeret, a melyre ezuttal életemben először voltam menendő.

A tenger e napon még jobban háborgott, mint a megelőző napon s az égis sötét felhőkkel volt borított... Szóval, első tengeri utazásom előtt nem a legkedvezőbb körülmények közt éreztem magam.

Tanácsot kértem a hotel igazgatójától, rábizhatom-e magam ilyen időben a tenger

szeszélyességére. Ő biztatólag felelt s én elhatároztam, hogy eltérőleg eddig követett elvemtől, a mely az oláh legénynek katonai felelősköte alkalmával nyilvánított mottójával: pe ape nu me duc, azaz a vizre nem megyek, megegyező volt, nem fogok gyáván meghátrálni még akkor sem, ha tengeri vihart kell kiállanom.

10 órakor d. e. már elfoglaltam a hajó közepén a Dover felé indulandó hajón a lehető legjobb helyet s vártam türelemmel az indulás idejét. Rövid idő alatt megnepeült a hajó s látva, hogy a tengernek előtem szokatlan háborgása pár száz embert nem tart vissza az utazástól, kezdtem teljesen belenyugodni sorsomba.

Végre 11 óra tájban ünnepélyes lassúsággal megindult hajónk s mig kiért a nyílt tengerre úgy éreztem magam, mintha csak a rajnai utazásom folytatását élvezném.

Alig telt el azonban egy negyed óra, hajónk elkezdte a szeles időben megszokott himbálását s ez az állapot különösen eleinte sajtóságos érzést idézett elő nálam.

A hajón levő nők lassankint kezdik elveszteni jókedvüket s egyik-másik kezdett viasz színt ölteni magára. A férfiak nagy része lement az ebédőbe s ellátta magát a némelyek szerint jónak tartott bő reggelivel és különböző szív erősítővel; én azonban megfogadva a hotelben kapott tanácsot, hogy nem kell semmit sem csinálni a mi ellenkezik a követett életmóddal, helyemről nem mozdultam.

A hajónk himbálása nem csak hogy nem szűnt, de folyton erősebb lett. Egy órai utazás után a rosszul lét jelei hol ezen hol azon az utason jelentkeztek. Mire a tengeri utazásnak közepén voltunk, a hajó utasai nagy része megkapta a tengeri betegséget.

En lassankint megszoktam a hajó okozta állapotot s a mellettem ülő utasoknak, a vasuti congresszusra menő belga delegátusoknak, folyton rossz vicceket fogtam s a mint ki is jelentem előttük, türelemmel vártam, veszem el jó kedvem.

Ugy látszik azonban, nem vagyok diszponálva a tengeri betegségekre, mert egész utazás alatt a körülményekhez képest igen jól éreztem magam.

Rendesen, ha az idő kedvező Ostendéből három és fél óra alatt ér a hajó Doverbe.

Mikor 3 órai utat már megtettünk, szomorúan értesültünk a hajó kapitánytól, hogy a nagy szél miatt jó félóra késéssel fogunk megérkezni.

Az utolsó óra volt a legnehezebb. Elkezdett az eső is meglehetősen erővel esni s a hajónk mind jobban jobban ingott. Mindenki türelmetlenül várta, mikor tűnnek fel a doveri part sziklafalai.

Végre 3 óra tájban megláttuk a hatalmas doveri erődtorny messze kimagasló falait s e látvány mindnyájunkat rendkívül kellemes érzéssel töltötte el.

Még csak egy pár perc volt hátra. — Összeszedtük csomagjainkat s vártuk a vármőri vizsgálaton.

Az angol vámírók a legrigalmatlanab-

bak. Ezek nemcsak kinyitatták kufferjeinket de össze-vissza mottózásk s keresik a vám alá eső tárgyakat.

Ezen a kellemetlen mozzanaton is átesve, a hajóról a kiszállással váró londoni vasutara siettünk.

Azt hittem, hogy azonnal indul vonatunk s nagy sietve költöttem el egy pár sandwich-et; pedig egy egész fél óráig kellett még várunk, míg a calais-i hajó is megérkezett, — a mely egy egész órát késést színt.

A Calaisból jövő utasok még jobban meg voltak törve mint az osztendeiek. Azt mondták, alig volt utas a hajón, a ki a 2 órai ut alatt meg ne kapta volna a tengeri betegséget.

Mikor a két hajó utasai elhelyezkedtek s a meglehetősen nagy számú uti csomagok is átszállítottak, vonatunk megindult, hogy Londonig meg se álljon.

Az angol vonatok örült sebességgel vágatnak. 60—70 kilométert haladnak óránkint. Az ut Doverből Londonig folyton kellemes képet nyújt az utasnak.

Jó karban tartott mezők, kertek, csinos uri lakások, itt-ott az egyöntetű épületekről, a melyek többnyire vörös színtek, könnyen felismerhető gyári telepek, elszórtan látható szélmalomok nyújtanak szórakozást rövid két órai utazásunk alatt.

Végre d. u. 5 órakor megérkezik vonatunk London elővárosába. Olyan sajtóságos látvány az a beláthatlan tömeg s többnyire egyforma két, legfeljebb három emeletes téglaszíni ház. Azt hinné az ember, az egész város, legalább a külső része, mind egy embernek az izlése s terve szerint épült.

Jó negyedórát halad kézt vonatunk ez uniformist viselő házak közt, mire a Canonstreet állomáshoz, a londoni nagyszámú állomás egyik legnagyobb forgalmújához érünk, s én végre 5 napi utazás után felsőhajtvam, hogy célomat elértem, leszállok a vonatról, s tüstént egy két kerékű cab után nézek, hogy minél előbb hotelemben legyek.

A cabra feltettem csomagjaimat, ezután magam is bizonyos kellemes érzéssel helyezkedtem rá, a szerencsésen kiállott első tengeri utazás után.

A mint a cabom gyorsan gördült be e végtelen nagy város utcái közt, úgy éreztem magam, mint az, a ki az évek egész hossza alatt folyton vágyik valami után, s végre vágyát teljesítve látja.

Hogy milyen benyomást tett rám London rövid 10 napi időzése alatt, s minő tapasztalatokat sikerült benne szereznem, a szerkesztő ur, becses engedelmevel, e lap hasábjain fogom elmondani.

Addig is elnézést kérek azoktól, a kik ez öt napi utazásom rövidnek ígért leírását hosszúnak találták.

CARLO. —

— továbbá a btkv. 172. §. második bekezdésebe ütköző s ezen §. első bekezdése szerint büntendő igazgatási vétségének tényálladékait foglalják magukban minek folytán vádlott a minősítés szerinti igazgatási vétsége miatt vád alá helyezendő volt. —

Lázadás Macedóniában.

A macedon lázadásban való részesség miatt Meskübben történt letartóztatásokra vonatkozólag — tegnapi táviratunk kiegészítésével — a következőket jelentik:

A rendőrség egészen váratlanul házkutatást tartott Stojanov Andrea tanárnál, a ki egyúttal Sinesius bolgár püspök titkára, továbbá Bojadsiev és Kusev tanároknál és Pasikov gymn. igazgatónál, ugyancsak több bolgár agitatornál Kumanovo, Istib és Kocsani városokban.

A rendőrség lázító röpiratokat és leveleket talált, melyekből az államellenes igazgatást behoznyitva látván, az illetőket átadta a bíróságnak.

Sinesius püspök ezek hallatára nyomban Haffus pasa kosovói kormányzóhoz sietett és kezességet akart vállalni a letartóztatott Stojanov Andraa titkára és Poskov Nikola igazgatóért, azt híván, hogy csak tiltott könyveket talált a rendőrség.

Haffus pasa azonban szekrénye fiókjából kivett egy csomagot, a mely nyugtákat tartalmazott azokról az összegekről, melyeket Stojanov a püspök megbízásából, mint a propaganda fővezetője, számos bolgár papnak, tanítónak és más ügyelőknek az egész északi Macedóniában kémkedés és igazgatási czélokra kifizetett. A nyugtázott összegek 1 millió 200 ezer frankra rúgnak.

Ezeknek a nyugtáknak láttára Sinesius püspök megdöbbent, mentegetőzni kezdett, a pasa azonban hajtatlan maradt és értésére is adta a püspöknek, hogy tulajdonképen a püspök lenne a mozgalom szellemi vezére. Sinesius ellen a kormány valószínűleg pert is indít, nem ugyan ebből az esetből kifolyólag hanem azon a régi bűn alapján, hogy Sinesius négy évvel ezelőtt mint ochridai püspök állítólag bérnyilkosok által vetélytársát Christisz Stoján szerb esperest meggyilkoltatta.

Az ügyet, a mely Podgorzágban lejátszódott, akkor elismerték, most azonban alighanem újból feléleltenék Stojanov szereplésére súlyos bizonyíték azon körülmény is, összekötésben állott rokonával, a legutóbbi ütközésekben elesett Dedo Konstantin felelősségével, a kivel annak előtte a bolgár hadseregben mint tényleges tiszt szolgált.

A szófiai merénylet.

Berlin, július 24.

Ferdinánd fejedelem tudatta a Kleines Journal karlsbadi tudósítójával, hogy ő és a bolgár kormány méltóságukon alul valónak tartják azon gyalázó rágalmakról nyilatkozni, a melyeket Stambulov meggyilkoltatása alkalmából a német-osztrák sajtó egy része ellenük intézett, annál is inkább, mert az igazságszolgáltatás már rövid idő alatt teljes világot fog a tényekre deríteni.

Ugyane lapnak a következőket jelentik Szófiából: Tegnapi délután 4 órakor bolgár katonák Bojana falunál, háromnegyed órányira Szófiától, egy kukorica-földön egy állítólagos widdini tanult tartóztattak le, a ki magát Ivanownak nevezte. A letartóztatott egyén nyakszirtjén erősen vörös sebet találtak, a mely attól a revolverlövéstől származik, a melyet Stambulov szolgája reá intézett. Félholtan találták, az éhség és vérvesztés egészen elgyöngítette. A gyilkos mintegy 19—20 éves fiatal ember. Bűnösségét föltette súlyos bizonyítékok igazolják.

Stambulov halálának közvetlen okaira nézve a következőket írja az idézett lap: Mikor az elvérezteti tüneteinek mutatkoztak, főleg erős rángatózás a végtagokban, Stierling kezelő orvos mintegy 700 gramm konyhasót fecskendezett be a betegnek.

A befecskedésnél dőben történt, a lapok által eszközölték ahol azonban ökolny nagyságu dagadt támadt, ez azonban esteig főlészivódott és az elvérezteti tünetek is csökkenek.

Ez volt az a kedvező pillanat, midőn az orvosok még remélték Stambulov életmentését. De csakhamar agy-gyenyedés tünete léptek föl a halántékokon, az orrsontnál és szemtérben és beült az üszök amelyet valószínűleg a fegyverekhez tapadt rozsda vagy piszok okozhatott. A közvetlen halálak agy-szélhűdés volt.

Garázdálkodó horvátok.

Budapestről vett értesülés szerint a sásáki Jadranska Vila horvát dalegyesület és a tersatbi Csataonica egyesület tagjai szerdán a Magyar Horvát Társaság Fiume nevű gőzösen kirándultak Noviba.

Ejfel tizenegy óra után részegen tértek vissza Fiumába s a mint a hajó kikötött, z-

josan éltették Stracevicsot és abezugolták Magyarországot. Ektelen kiabálással akkor sem hagytak fel, a mikor partra szállottak.

Ruzich rendőrt, a ki rendreutasította a zajongókat, botokkal sebesítették meg a fején. Ruzich támadói közül egy Radovich F. nevű fiatalembert elfogott, de miután nevét megtudakolta, szabadon bocsátotta őt.

A részeg kirándulók erre orditozva vonultak végig a városban, a Piazza Zichyn és a Via Csovernon, miközben folyton magyar-ellenes dalokat énekeltek.

A késő éjjeli órákban az utcák már üresek voltak, de a tüntetők lármája mind több mind több embert csalt a zavarags helyére. Ezek többnyire fiatal emberek, eleinte szóval, majd tettel tiltakoztak a gyáva tüntetés ellen.

A Piazza Adzmichon valóságos kis csatára került a dolog, miközben többen megsebesültek. A horvát tüntetők végre is gyáván megfutamodott. Az ellenfelek egész Súságig üldözték őket.

A rendőrség három letartóztatott a tüntetők közül.

A letartóztatott horvátok neve: Jelusic J. Radovich F. és Ruzmich Károly.

Nagyapagyilkos unoka.

— Halálos tévedés. —

A bácsmegei Cserevics községet egy véres eset került a figyelembe. Mint onnan írják — egy fiatal iparos, a ki végzetes tévedés áldozata, megölte a nagyapját, — mert boszút akart állani rajta egy képzelt sérelméért.

A szomorú történet, melyben egy halott apa, egy halott nagypapa, meg egy valószínűleg halálra ítéltendő unoka a szereplők, a következők:

Milinkovics Tódor cserevici illetőségű péksegéd már hosszabb idő óta volt alkalmazva egyik újvidéki pék műhelyében. Kéves hirt kapott hazulról, a falusi emberek nem szeretik a levelezést s így mihelyst módját ejthette, keresett az újvidéki piaccon cserevici embert, a kitől aztán az otthoni állapotok felől kérdőzködött.

A napokban szomorúan fogadta egy ember.

— Szegény Tódor, — mondta — tudod-e, hogy megölték az apádat?

Az ember elfehéredett.

— Az apámat? — dadogta. — Megölték? Kicsoda?

A cserevici ismerős kurtán felelt: — A nagyapád!

Vérébe borult a péklegény szeme, nem szólott aztán semmit, csak elvált az ismerőstől a lakásra ment, magához vette revolverét s azonnal utnak indult Cserevics felé. Föltámadt benne a déli emberek dühös huszujja, s azzal a szilárd elhatározással gyalogolt bádogtornyos kis szülőházaja felé, hogy megöli azt, aki az édesapját megölte.

Beért a faluba, nem szólt senkihez, — csak ment egyenesen a nagyapja háza felé. Benyitotta a kis kaput s megmarkolta a zseb- ben a revolver nyelét.

A hogy kinyit az ajtó, az öreg előtpegett rokadat termetével, ősz hajával.

Az unoka szó nélkül vette elő a revolvert s töltötte.

— Ne — mondta — ez az apámért volt...

Az öreg holtan bukott a földre, míg a ház népe a lövés zajára összefutott.

— Mit tettél, te szerencsétlen? — kiáltották.

A pék sötéten felelt: — Bosszút áltam az apámért...

S hosszabb magyarázatra volt szükség, míg megértette, hogy nem igaz hirt mondott neki az az újvidéki piaccon az ismerőse. Az apja tényleg meghalt de nem a nagyapja ölte meg, hanem öngyilkosság útján maga vetett véget az életének.

A pék támolyogva, sápadozva hallgatta a dolgot s reszkette ejtette ki a kezéből a revolvert. Azután önként jelentkezett a csendőrségnek, a mely letartóztatta s bevitte az újvidéki törvényszék fogházába.

Huszonhét év után.

— A kétférjű asszony. —

Egy érdekes házassági történetet jelen- tenek Zomborból, a Nagyabali János, meg a Miklós András felesége történetét, a kinek egészen becsületes uton két férje volt vagy tizenöt esztendeig.

Ugy áll a dolog, hogy a Nagyabali János ezelőtt harmincz esztendővel feleségül vette a szép Urbán Erzsébetet, a kivel aztán boldog házasságot élt három esztendeig.

Három év múlva pedig gondolt egyet Nagyabali János és eltűnt a házól. Keresték, kutatták, de eltűnt végkép. Az asszony sá- ratta, sajálta, várta, de a nyoma veszett ember csak nem jött elő s utóbb a hatóság is hivatalosan holtan nyilvánította.

Hanem azért a szép Urbán Erzsébet arca rózsáit nem mosta el a sok sirás, volt azon még szépség és beleszeretett a derék Miklós András. El is vette s most aztan ezzel élte a boldog házasságot az asszony.

Történt pedig a minap, hogy huszon- hét év távollét után egyszer csak betoppán az elhagyott Zomborba újból Nagyabali János, a ki megjött Amerikából. Tudniillik ott ásta az aranyat, de bizony keveset talált s észébe jutott, hogy jó volna már haza nézni. Bement a házba, s követelte a férj jogait.

Valóságos szerencse, hogy a jó Miklós András, a második férj megvette pár hét előtt azt a szivességet, hogy elhalálozott.

Igy aztán a férj jogokba való vissza- helyezésnek mi sem állott útjában s az ame- rikai polgártárs újból férje Urbán Erzsébet- nek, a ki bizony azon idő óta lehetősen megöregedett.

A meleg.

Ontja pazarul perzselő sugarait a ju- liusi nap. Maros sült halakat vett a partra. Már kora hajnalban 19—20° a hőség, délre felkuszik a higany a 30-ig. Az embe- rek öngyilkosságot emlegetnek és az inguij szalonképessé lesz.

Válalkozó szellemű belvárosi divat kereskedők egy "gigerli kötnyke" feltaláláson fáradoznak, mely nélkülözhetővé tenné a ki- álthatatlan nadrágot.

Igazán szinte bajos elbinni hogy még nagyobb meleget is kibír az ember; pedig ugy van. Azok, a kik gőzhajon utaztak a tropikus északi tengeren, az aequator alatt, igazán regés dolgokat beszélnek.

Dr. Plehn 1892-ben a „Saligita” gö- zűsön utazott az indiai oceanon. A mint a hajó malakka felé tartott, a hőség a fedélze- ti sátor árnyába 28°, a gép körül pedig 53° Celsius volt. Az adeni áramban 53 fokos hő- ség pokoli atmoszférája borult a hajó fölé.

Ez azonban még mindig nem a leg- nagyobb hőség a mit az ember kibír. Dr. Rencke írja: Minden ventiláció és minden védekezés dacára a forróság a veres tenger- keresztl Malakkába vezető uton rette- netes volt. A higany 70°-ig emelkedett. A legcsékelyebb hőség még 59 fok volt. Szeren- cse, hogy a levegő e mellett száraz, mert ha párákkal volna telítve, menthetlenül meg- ölné az embert.

Különb az ember ólasi hőséget képes eltűrni fizikai fájdalom nélkül. Rudolfi mondja hogy egy Nápoly melletti gőzkabinban 44°, — sőt Gregorius állítolag egy gőzfürdőben 50° meleget tűrt el a nélkül, hogy testi fájd- almat érzett volna.

Igen érdekesek de la Roche és Berger kísérletei. Száraz hőségben, egyedül egy se- lyemernyővel védekezve 90° melegségű szo- bában teljes nyolcz percig tartottak ki. Az első pillanatban igen kellemetlenül érezték magukat, s később mikor az izadtság elö- nöttötte őket, oly gyöngeség szállta meg tagjai- kat, hogy kénytelenek voltak elhagyni a ter- met. Később már könnyebben viselték el a dolgot, csak arczuk égett kínosan és úterük olyan gyorsasággal vert, hogy képtelenek vol- tak olvasni azt.

Carrér orvos azt mondja, hogy egy 50° meleg fürdőben a legerősebb ember sem bírja ki tovább 3 percznél.

A legcsodálatosabb Martinez kísérlete. Ez az ember egy kemence forma alkotmány- ban, melynek hőmérséke 170° volt 14 per- czig időzött. Testének egyes részeit gyapjuszó- vettel takarta be. Érvérése, mely mikor belé- pett a kemencébe 76 volt, 136-ra emelkedett. A „heves” ember a kemencéből egyenesen egy kád hideg vízbe vetette magát. A derék spanyolnak az sem ártott meg.

Dr. Berger azt állítja. 42°-os fürdő az, a mit az ember még kibír.

Ugyan ki ne restelkedne ezek után még holmi 30° hőség ellen is panaszkodni.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, július 26.

Itélet alatt,

ez a czime új angol regényünknek, a mely- nek közlését

Szombaton kezdjük meg.

Felcsalásnak tartjuk az angol regény- irodalom e kiváló termékét olvasóközönségünk figyelmébe ajánlani, mert 16 hosszú esztendő alatt közül angol regényeink mindig olvasó- közönségünk legnagyobb tetszésével talál- koztak.

Az érdekes regényt S á m i Lászlóné (Amica) fordította lapunk számára.

— Személyi hírek. Szász Domokos ev. ref. püspök, tegnap este Borszékra utazott. — Hory Béla, megyei árvaszéki elnök tegnap este a Homorodon fürdőző családjaéhoz utazott.

— Hölgyek díja. A kolozsvári orsz. tűz- oltó szövetség rendező bizottsága felkérte Ko- lozsvár hölgyeit és a hölgyekből alakult tes- tületeket, hogy az orsz. versenyre hölgyek díjára gyűjtést rendezzenek. Ez irányban a mozgalom megindult s mint örvendetesen ta- pasztalták, a győztes tűzoltó-testületnek na- gyon szép „Hölgyek díja”-ra lesz kilitása.

— Tűzoltó-vendégek. A kolozsvári ön- kéntes tűzoltó-egylethez már egymás után érkeznek a jelentkezések az ország különböző részéből. A jelentkezésekből ítélve, nagyon népes kongresszus lesz Kolozsvárt. A bejelen-

tett vendégek között szokatlanul nagy szá- ban vannak hölgyek, a mi azt bizonyítja, hogy a kedvező alkalmat fel akarják használni Kolozsvár felkeresésére.

— Tűzoltók elszállásolása. Az országos tűzoltó-congresszus elszállásolása ügyében a bizottság tagjai személyesen keresik fel a házi gazdákat lakások szives felajánlásáért. A közp. bizottság most arra kéri Kolozsvár pol- gárságát, hogy a ki átengedhető lakással nem rendelkezik, szíveskedjék lakások vendéglök- ben való fogadására, vagy középületekben azok berendezési költségeire pénzbeli ado- mánnnyal a vendégek elszállásolásához hozzá- járulni.

— A kolozsvári tűzoltó-laktanyára most vezetik be a légszeszt. Ezzel kapcsolatban is- méltelen figyelmébe ajánljuk a hatóságnak, hogy a vízvezeték is vezesse be s állít- tasson fel a gyakorló tér udvarán hidrán- sot, hogy a tűzoltóknak alkalmuk legyen megtanulni azzal a gyors bánásmódot.

— Bacillusok veszedelme. Kolozsvár város tisztogatás alá vette a jelenlegi víz- vezeték ama kutját, a melynek vizében az utóbbi időben trágya-telepek következtében fertőző anyagokat találtak. A kut körüli ta- lajt elhordják s helyébe agyag- és homok- réteget tesznek, hogy a víz ezen átszűrődve, megtisztulhasson.

— A Széchenyi téren egy épülő félben levő ház miatt már hónapok óta el van fog- lva a gyalog járó. Nem csak a gyalogjáró- hanem a szekér ut egy része is. Figyelméz- tetjük a hatóságot, csináljon egy kis rendet ez élénk forgalmu részen, mert nem járja, hogy szekér utat, gyalogjárót elfoglaljanak. A gyalogjáró közönség piszkos, néha sáros utezai csatornán kénytelen járni a járda fog- lalás miatt.

— Lopás a vasuton. Egy szucsáki em- ber Bánffy-Hunyad—Kolozsvár közötti vo- vonalrészén elszenderedett. Mialatt az igazak álmát aludta, utitársa az alatt ellopta pénz- tárczáját, a melyben 360 ft készpénze volt. A károsult felébredvén, észrevette a lopást és utitársát kezdetben szép szorvával, később pof- fal és titlegyekkel vette vallatóra. Ez az ex- kuczió a többi utitársak assisztálás mellett egészen a kolozsvári állomásig tartott. Itt a tolvaj a tárczázt az úlós alá dobva, kiugrott a vonatból és a pályaudvaron a vasúti kocsi- köztől eltűnt.

— Betörési kísérlet. A csendes nyári esteken a város czellengői olyan mellékfog- lalkozás után kezdenek nézni, a mi őket a hűvösre helyezi. Wesselényi-utczában Stoj- anovics lakásán óhajtott betörési műveletet végezni három jó madár. Kettő künn vá- rakozott portékát átvételére és jeladásra, egy pedig belopózott a házba, hogy onnan a mi értékes és emelhető, arra rá tegye ka- zét és kiadja. A háziak azonban észre vették s ekkor futásnak eredt az ipse társaival együtt. A rendőr őjrátörök ügyeljenek a csirke fo- gókra.

— Hallerkői Haller Sándor gr. Hirt ad- tunk mi is arról, hogy a régi idők e kiváló alakja Kőpecsényben, élete 81. évében elhalá- lozott. Életéről a következőket írhatjuk: 1814. született a Hallerek kapjoni ágából, mint Hal- ler János gr. nádor huszárkapitány és Fay Konstancia grófnő gyermeke. Mező-telegdi nagybirtokán és a közelében töltötte férfi- korát. Wesselényi Miklós híres párbaja mely Jókai új földesurában Szentirmay párbajának modelljét képezte, az ő kastélya parkjában történt. 48-ban az élesei kerület képviselője, szeptember 16-án pedig István nádor által a bihari nemzetőrség őrnagyá lett. Az önvé- delmi harcokat mint alezredes küzdötte meg és ő is bőrtűnt szenvedett. 1860-ban Bihar- megye főispánja lett és a bizottsági gyűlésen az 1848. eskümintá szerint tette le az esküt. Midőn az országgyűlést Deák F. óvása után feloszlatták és a Schmerling regime beállott tisztikarával együtt Haller is lemondott. Az alkotmányosság beálltával Krasznamegye, — majd Zaránd főispánja lett, mindenütt nagy- számú közintézetet alapítva. Főispáni tiszte- től való visszavonulása után gazdaságának és Bihar megye közgyűlésének szentelte ide- jét. És most Kőpecsényben, Pozsonymegyében érte ntól a halál s élete 81-ik évében gyászba borítva a Kornis, Teleki, Zichy, Dóry csalá- dokat.

— Közgyűlés. A kolozsvári kereske- delmi és iparkamara 1895. évi július hó 30-án (kedden) d. u. 4 órakor közgyűlést tart.

— Telefon Budapesttől Ázsiáig. Mint megbízható forrásból értesülünk, — jelenleg tárgyalások folynak a magyar, szerb, bolgár és török hatóságok között a végből, hogy internacionális telefon-vonal létesítés- sék Budapesttől kiindulva Belgrád, Nis, Szó- fia, Filippopol és Adrinapoly városokon át Konstantinápolyig. A nagyszabású terv meg- valósulása valószínűnek mondható, mert a magyar és a szerb hatóságok már is meg- egyezésre jutottak, úgy, hogy Budapest és Belgrád összeköttetése telefon útján immár tényleg elhatározott dolog. Másrészt a tár- gyalások Szerbia és Bulgária között már szin- ten tuljutottak az elvi elhatározáson, úgy, hogy még csupán a török közlekedésügyi mi- nisterium hozzájárulása szükséges, a mi azon- ban szintén valószínű. A nemzetközi telefon- vonal létrejötte esetén közvetlen kapcsolatot fognak létesíteni Budapesttől Bécsen át Ber- linig s ez esetben ez lesz a világ leghosszabb vonala. Ennek a nagyjelentőségű vonalnak középpontja Budapest lesz, s a magyar fő-

városból egyaránt szóbelileg lehet majd köz- lekedni Nyugot-Európa szívéig éppugy, mint a Bosporus partjáiig, tehát Ázsia határáig. — Ez nagyon szép és imponáns eszme, de jobb volna talán előbb kiépíteni a Brassó—Ko- lozsvár—budapesti telefon-vonalat. Az ország szívének fontosabb és sűrűbb érintkezései vannak az erdélyi részek egyes városaival, mint a Bosporus partjával.

— Kossuth-szobor és a pénzintézetek. A marosvásárhelyi „Kossuth-Szobor Végre- hajto Bizottság” az 1894. év folyamán egy kérdésben megkereste az összes erdélyrészi pénzintézeteket az iránt, hogy bármely cse- kély adománnyal menjenek segítségére. S a gazdag, dus vagyonnal rendelkező 148 inté- zet közül kettő hallgatta meg a hazaifas czelu bizottság eső szavait és küldötte el segélyösszegét. Vajjon a többiek mikor kül- denek pár forintot az ügy előbbre vitelére?

— Emberi vadállat. Békés-Gy- lán állati módon gyilkolta meg Tóth István 77 éves agastyán tulajdon veje. Az áldozat egész vagyonát két veje közt osztotta fel. A halás vők azóta folytonos szekaturáikkal ü- döztek a tehetetlen öreg embert, kitől sem- mit sem várhattak ki, s csak terhükre volt. A két jeles férfi, Csete Pál és Michnay ma- gas összegre biztosították az öreg életét, sa- után Michnay elbánt vele. A gyilkosság el- követése előtt azt követelték apósuiktól, hogy költözzék ki saját házából, s betegeskedé- vel ne alkalmatlankodjék nekik. Ebből össze- szálkózás keletkezett, miközben Michnay feleségét fogott apóására s brutálisan összedar- bolta. Az egész koponya szétforgácsolódott a súlyos fejszevadások alatt; mindkét szeme kifolyt. Az állat-ember a még vonagló tes- tet szörnyen megocsonkította, s aztán teljes hidegvérrel jelentette a kapitányságnál, hogy apósát meggyilkolta találta. A gyanyu azon- nal ellene fordult, s bár tagad, annyi körül- mény beszél ellene, hogy az ügyészség fogva tartotta.

— Érdekes természeti tűné- meny. Iglofftúrdóról érdekes tünémenyről ad- nak hírt. Tegnapi délelőtt napsugár borított be mindent, az egész környéken. Hirtelen, a gyö- nyűrű nyári nap délelőttjén, iszonyu meny- dörgés zaja szakadt fel és vakító fényben csapott le a villám. Az egész fűrdő reményte- esett. A gyermekek sikoltása és nék kiabá- lása töltötte be a léget. Az eső pedig meg- erredt a napsugarak fényzőzömbén Komolyabb szerencsétlenség nem történt, de ijedelem nem egy asszonyszemélyt betegedő remítet. A kug- lizók beszéltek, hogy a remítő dörög és vil- lámlás pillanatában a kidobott golyó a pálya közepén megállott. Azok, a kik épen levelet írtak, mondják, hogy a tintatartó felpattant a helyéről és vigigömlött az asztalon. Az ét- teremben az evőeszközök állítólag csörmpölve hullottak le a földre. Ki tudja, mi mindent nem beszélnek még a rémedező fűrdőző ven- dégek?

— A királyné, mint Ischlből sür- gönyzik, szerdán délelőtt fél 10 órakor Bel- legarde főudvarmester és Mikes grófnő ud- varhölgy kíséretében külön udvari vonaton odaérkezett. A királynét a pályaudvaron a király, Mária Valéria főhercegnő és gyer- mekei fogadták.

— A miniszter nem választó.

Zalatránról írják, hogy Lukács László pénz- miniszter, dacára annak, hogy három kerü- letben is főrmálhat választói jogot ez idő szerint az országok egyetlenegy képviselővá- lasztó-jegyzékében sincs benne. Az érdekes dolog pedig a következő módon esett meg: A pénzügyminiszternek szülőhelyén Zalatrán aranybányája van, azonkívül nagybirtokos is azon a vidéken, de a magyar-igeni választó- kerület összeiró bizottsága kihagyta a választó- tók listájából, bizonyára abban a hiszemben hogy ő excellenciáját Budapesten vették fel a választók névjástromába, a hol állandó la- kása van s az év legnagyobb részét tölti. Hasonló okból maradhatott ki a miniszter neve Kolozsvárt is ahol a miniszternek szin- tén van birtoka Budapesten meg abban bi- zakodtak, hogy majd a zalatrnai választók közé iktatják be a minisztert a lajstromba és így történt, hogy a miniszter mind a há- rom h lyen kimaradt a választók listájából. Természetesen nem végrelegesen, mert a rek- lamáció határideje még nem járt le, s a mi- niszter kérelmezni fogja a mulasztás pótlását.

— Jótékony főúr. Andrassy Dénes gróf Kraszná-Horka-Váralja örökös ura, ki csak néhány hónappal ezelőtt különböző jó- tékony czélra 20,000 forintot adományozott, újabban ismét négy ezer forintot adománo- zott különböző jótékonyczélra.

— A vakokintézetek botnyá- hoz. A vallás- és közoktatási miniszter Dr. Mihalik Szidort, a budapesti vakokintézet igazgatóját, nyugdíjazta. Ez a menesztés hi- zonyára annak a botnyának kifolyása, mely az intézet legutóbbi vizsgáján lejárásodott. A nyugdíjazott igazgató tegnap adta át az intézetet a miniszter kikiáltójének.

— Bojkott egy szerkesztő el- len. A páncsovai főkapitány affáirjának egy érdekes epizódjáról pótlólag emlékezünk meg mely elég alkalmas arra, hogy felháborodást keltsen. A mig t. i. Páncsován két helyi lap a főkapitányt erősen támadta, Horváth Xa- vér a „Délvidéki Híradó” — Súdungarische Presse” ez. lap szerkesztője védelmébe vette az üldözött rendőrfőnököt és kedvezőtlen czél- zásokat tett lapjában dr. Radda ignáczoval a főkapitány ellenfeleivel szemben. Radda Ig- nác dr. városi főügyész erre Vig Simonnal a lap kiadóhivatalával kétszázötven forin- tért oly kutra lépet, hogy Radda dr. fő- ügyésznek a legközelebbi lapszámban közlen-

dő nyilatkozata a szerkesztő részéről vagy egyáltalában nem vagy legalább Raddára néve kedvezőtlenül nekommentálások. Horváth természetesen e botrányos dologra nem állott rá, hanem kilépett a lap kötelekeiből és új lapot jelentett be. Radda azonban neszett vévén az új lapnak mint azt most már a következő napon kárörvendőleg villaggá kürtölte volt, gondoskodott arról, hogy Horváth lapja ne jelenjen meg csakugyan az a nyomdász, aki Horváthnak felajánlotta volt a lapnyomást és az új lap kéziratát már át is vette, Horváthnak legnagyobb meglepetésére egyszerre csak, megtagadta már az elvált munkának elkészítését. A bojkott híre Páncsován nagy meglepetést kelt és most élénk mozgalom nyilvánul Páncsován, hogy a meggyőződésnek áldozatul esett szerkesztő számára egy új nyomda állítsák fel.

— **Véres bíróválasztás.** A szerencsi járáshoz tartozó Megyasszó községben tegnapelőtt volt a bíróválasztás, A választáshoz a szerencsi szolgabíró négy csendőrrrel jelent meg. A nép azonban mint hírlík, a hivatalos jelölést nem akarta megválasztani és a község házába töltött, hogy zavart csináljon. A szolgabíró a népet eltávolítottatta, mire a község házába megtámadták. Eklten káromlások között szidalmazták a jegyzőt, segédjegyzőt és a község háza minden ablakát beverték. A csendőrök többszöri figyelmeztetése haszontalan volt. A nép annál jobban dobált, sőt a csendőrmestert is megsebesítette. — A csendőrség erre tüzelt. Egy ember azonnal elesett kettő pedig súlyosan megsebesült. — A csendőrség, előre nem tudva a következők meglepetését, lovas küldönyt által kert segítséget Gesztely községből is. A gesztelyi csendőrök azonnal segítségére siettek társaikkal. A megválasztott bíró nyelvények után, nem akar hivatalát vállalni.

— **A brüxi katasztrófa.** Az újabb táviratok szerint Brüxben újabb földmozgások nem voltak, csak valami különös földalatti robaj halható folytonosan. Szakértők kijelentették, hogy azt a városrészt, a melyen a katasztrófa történt, le kell teljesen bontani, s azon a területen többé nem építhetnek. Az aussig-teplízi vasúti igazgatóság ma furasokat végezvebott a pályatesten, hogy megállapítsák vajon nincsenek-e még alatta fregyek. Száz, meg száz munkás dolgozik a pályán. A vasúti hídnál a földmozgás körülbelül tízenötven köbméternyire terjed és haszonút méter mély. A szétrombolt vízvezeték és a föld felett vezetett csövekkel pótolták és így a vízhiány már ma megszűnt. Híre terjedt annak, hogy a király meg fogja látogatni a katasztrófától sújtott várost.

— **Kánitz bankár.** A budapesti törvényszéknek mind több dolgot ad Kánitz Manó bankár, a kit nagymérvű üzemei miatt körülbelül három hónapja, hogy elfogtak. Ez a jeles firma ugyanis, kiről utóbb kistült, hogy Bécsben is szomorú emléket hagyott maga után, nem elégele meg a szélhámoskodás ismert módjait, új módját is találta a fosztogatásnak. Mindenféle nagyhangú ígérrelel a bűrzére csalta klienseit, meg pedig, hogy mentül több áldozatot foghasson halójába, a jelentkezőktől csekély, összesen 100 frtnyi tőkét kívánt. Alakított egy tőzsdén játszó társaság—ot úgy, hogy 1000 darab százförintos részjegyet bocsátott ki. E részletekben negyvenöt a büntető járásbírósgá elé került, mert Kánitz minden hatósági engedély nélkül bocsátott ki ebbe a manipulációba, s még akkor is, ha rendén bonyolítja le a dolgot, részletvilághást követett el. A járásbírósgá azonban nem bocsátokozott e kihágás elbírálásába, hanem az inkriminált részleteket áttette a fenytő törvényszékhez, a hol azok miatt is felelősségre fogják hozni Kánitz bankár urat. Egyébként az elene folyó vizsgálat már néhány nap múlva be lesz fejezve, mert a könyvszakértők már megvizsgálták a hírhedt bankház könyveit, s arról szóló jelentéseket is betérjesztették a héten a törvényszékhez.

— **Libretto-özön.** Egy olasz folyóiratban Mascagni cikket ír az olasz libretto-írókról. Szerinte Olaszországban évenként átlag 1400 operaszöveget gyártanak s ebből neki egymagának kétszázat küldenek a nyakára. A libretto-írók a legkülönbözőbb társadalmi álláshoz tartoznak: vasúti hivatalnokok, városi írók, kerékpárosok, sőt hentesek és cipészek. E roppant tömeg közt természetesen van oly libretto is, melynek ugyan csak bolond a témája. Van olyan, hol Viktor Emánuel és IX. Pius is föllep, előbbi mint tenor, az utóbbi mint basszus.

— **Halál helyett fegyház.** Olvasóink bizonyára emlékeznek még arra a vérengzésre melyet Szegeden Veszéka István, 5-ik honvéd gyalogezredbeli szűköt közönvégy az üldözésre kiküldött honvédtársai közt véghez vitt. Ez az elvadult ember egy éjjel szolgálati fegyverét magához véve, kiszökött a kaszárryából és elrejtőzött szeretője lakásán, melynek ablakából azt érte ki-küldött őrsárat altisztjét és a helyszínre hivott orvos bércocsisát agyonlőtte. A szegedi honvéd-hadbírósgá halálra ítélte Veszékat a ki előtt midőn kihirdették a halálos ítéletet, csak enyit mondott:

— Nem felebbezek, akasszatok fel, de mielőbb!

Ezt az óhaját azonban nem teljesítik a kétszeres gyilkosnak, mert — mint írják, — ma érkezett le Szegedre a budapesti honvédtörvényszék ítélete, mely a halálbüntetést — az enyhítő körülményeket figyelembe véve — tizenhat évi és tíz hónapi fegyházra változtatta át.

— **Pásztorok harca.** A spanyol-francia határon a spanyol és francia pásztorok összetűzték. Ősi szokás szerint, Baréton francia völgypásztorai Roneal spanyol völgypásztorainak évenként adóul három juhot adnak. Ez eddig pontosan megtörtént. Az álla-

tokat minden év július 13-án az isabai bírónak adták át, mire a spanyolok középkorú ruhába öltözve, nagy dárídó közben elfogyasztották azokat. A francia pásztorok azonban ez év július 13-án nem jelentek meg Isabában, a miért a spanyolok nagyon megharagudtak. Kijelentették, hogy ezt el nem tűrik, s hogy ha a juhokat a francziák el nem hozzák, személyesen mennek értők Barétonba s ha kell, erőszakkal fogják megszerezni.

— **A bratkoviczei huszárok.** Tegnap lapunkban megemlékeztünk arról a kalandosan hangzó hírről, a mely azt újságotlta, hogy a Rzeszovban állomásozó tizedik huszárezrednek az az utasszakasza, a melyet Diószeghy szakasza helyett újra formáltak, Bratkoviczen mulatozása közben két embert ölt volna meg. A P. N. távirati uton kérdést intézett a Rzeszovban megjelenő Kurier Rzeszovszki című laphoz, a mely a hirt ma a következő távirattal czáfolja meg:

Rzeszov, július 24. A gyilkosságról itt semmit sem tudnak. Az alaptalan hír misztifikáció alapon.

A rzeszovi újabb rémhír eszerint kacs volt.

— **Nőemancipáció Amerikában.** A „Westminster Gazette” következő érdekes összeállításban mutatja ki, hogy milyen munkakört hódítottak maguknak a nők a legutolsó évtized leforgása alatt az észak-amerikai Egyesült-Államokban. Volt az Unió területén

	1870 ben	1890-ben
színésznő	692	5949
építész	1	22
festőnő és festőtanár	412	10,810
író	159	2725
lelkész	67	1235
mérnök	—	127
ügynök	5	208
zenésznő és zenetanár	6752	34,518
vár. és áll. hivatalnok	414	4875
orvos	527	4550
könyvelő	—	27,777
kereskedő	8106	64,048
gyorsíró	7	21,185

„Taceat mulier in foro” ezt a régi közmondást tehát Amerikában nem lehet többé elmondani.

— **Vasúti mentő-készülék.** A tisztelt öngyilkos urak és hölgyek bizonyára szomorú tudomásul fogják venni, azt, hogy ezental már nem vethetik magukat egykönnyen a robogó mozdonyai elé, vagy ha már odaveték is magukat nem fogják azt a becsavágó céljukat elérhetni, hogy a mozdony le is fejezze őket, a vagy péppé zúzza tagjaikat. Ezt a nagy változást nem az okozta, hogy az elővigyázatlan emberek és öngyilkos-jelölteknek valami ellensége oly készüléket talált fel, a mely a vágányokra kerülő személyt vagy dolgot egyszerűen felkapja és sételőnül újra leteszi a földre, persze a vágányok mellé. A készüléket néhány vasuton a legközelebbi időben már ki is fogják próbálni.

— **Rangjáték megfosztott honvédőhadnagy.** Annak idején részletesen írtunk Szemecz Emilnek, a Magyar Állam felelős szerkesztőjének felségérséti ügyéről, a mely mind maig a honvédség illetékes köreit is foglalkoztatta. Ez az ügy most befejeződött, még pedig, mint biztos forrásból értesültünk, akként, hogy Szemecz Emilt végleg megfosztották a honvédségnél viselt főhadnagyi rangjától. A honvéd főparancsnokság helybenható batározata tegnap érkezett le a székesfehérvári kerület parancsnokságához.

— **Romantikus történet.** Érdekes dolgot beszél el a „P. N.” békés-csabi levelezője: Egy Mitykó András nevű ottani emberről, a ki eszelőt huszonnyolc esztendővel Gráciban baszkodott, ott beleszeretett egy szép lányba, Weber Piroskába. Már ha zaérkezett, — a mikor a szép leány megírta neki, hogy szép kis gyermekük született, s az új magyar-styriai állampolgár a család szemefénye, úgy szereti mindenki a házban, — mintha csak törvényes uton jutott volna bele a családba. Tíz esztendőig azután egyből sem beszélgettek egymásnak levelekben, mint a gyerekről. Már eszik, már jár, már beszél, iskolába megy, jól viseli magát... Mitykó azonban időközben megunt a dolgot, meg is házasodott s abba hagyta a levelezést.

A gyerek pedig nagyra nőtt, mostanáig huszonnyolc esztendő lett, s mint a hogy az a lovagtörténetekben szokás elhatározta, hogy nyakába veszi a világot és felkeresi az apját, akárhol legyen is és ha megtalálja, elviszi az édesanyjához, hadd örüljenek egymásnak. Így jutott el Békés-Csabára. Mitykó éppen békésen kanalazta az esteli levest, a mikor egy idegen német suhancz rászólt az atyjából, hogy:

— Du bist mein Vater!

Mitykó a feleségére bántult s bizonyára nagyon megszeppent, mert kézzel-lábbal tiltakozott az ellen, hogy ő talán valami fiút hagyott volna el Gráciban.

Erre bejött a szérűről a Mitykó másik fia. A gráci jövevény jól végignézte a ben-szültöt, nyalába kapta, jól megölelte, megcsókolta, s németül igyekezett megmagyarázni neki, hogy:

— Du bist mein Bruder!

Mitykónak sehoggy sem tetszett a szép családi szöve, de annál inkább ellágyult az asszony, a mikor megértette, hogy miről van szó. Lassankint összedölekezett az egész két országból összerakult familia s egyik fél se tett szemrehányást a másiknak. Nemsokára idehívják a gráci anyát is, s azután majd Mitykókéknak mennék el nagy látogatásba Grácba.

a mint ezt már kilátásba is helyezte a békés-csabi Mitykó-gyerek egy levélben, melyben gyermekei hív szeretettel kezeit csókolja a mostoha anyjának.

Kártyások babonái.

A néphit azon jelenségei, melyeket közönségesen babonának szoktak nevezni, eredeti czélzattal szerint rendesen arra valók, hogy el (esetleg másra) harithassák a meglevő, vagy fenyegető bajt attól, ki a babonát e szándékkal használja, vagy hozzá kös-sék (illetve másról elvonják) a szerencsét. Természetes tehát, hogy a babonának szerepe van a játéknál is, különösen annál, mely jobbadán a sors esélyétől függ, a szerencsejátéknál, nevezetesen a kártyánál is.

Vannak előjelek is, melyekből szerencsére vagy szerencsétlenségre, azaz nyeresésre, vagy vesztesésre lehet következtetni. Ha pók mászik a kártyások közt, az fog nyerni, a ki felé utját veszi a pók; nyertes lesz az is, a kire kártyázás közben valami gaz hull, — vagy a ki például pénzt, „dohányt” véletlenül elsőrja. — Oláh és erdélyi szász néphit szerint veszteni fog az, a ki kártyázás közben csuklik, tüszent, sokáig köhög, ezzel elriasztja magától a szerencsét. Általánosan elterjedt néphit szerint nyerni fog, kinek játéka közben jobb tenyere viszket. A vándor-cigányok hite szerint, ha valaki játszás közben lábujjában viszketet, szurást érez, az annak a jele, hogy a rossz szellemek már körüllötte lebegnek és előre örvendenek veszteségén. — csipkedik, bosszantják őt; azért abban kell hagyni a játékot.

A ki aznap balat vagy rákot evett, ne kártyázzék, mert „szerencseje eluszik” tőle. Azt is tartják, hogy nem jó az embernek kártyázni, ha megelőző éjjel halottal álmodott, vagy rövid idővel azelőtt állatot nyugozott. Az erdélyi oláhok azt tartják, hogy a ki a bójtót nem tartja meg, nyerni szokott. Általánosan hiedelem, hogy ha az ember kártyázásra menet ferival találkozik legelőször akkor veszteni, — ha pedig nővel vagy fejős állattal, nyerni fog.

Erdélyi szász néphit szerint azon embernek, ki macskát öttött agyon, általában nincs szerencseje. Szász-Sebes vidéken lakó oláhok és azászok kidobják a kártyázó szobából a macskát, mert az oly czivódást okoz kártyázók közt mely verekedéssel, sőt emberöléssel végződik. — 1889-ben Szász-Sebesen kártyástársai agyonötlötték egy oláh; anyja a macskát okozta, melyet elfelejtettek kidobni a szobából. A tótók pedig szerencsehozónak tartják a macskát; akikhez ez kártyázás közben sürölődik, az nyerni fog; és a gyermek, ki szeret játszani, nagy kártyás lesz. — Kalotaszeg magyar népe azt tartja, hogy a kinek lábaihoz a kutya lefekszik az, veszteni akit pedig megnyalt, az nyerni fog.

Ugyanazon vidéken azon kártyás, ki sokáig veszteségekben van, kalapját vagy sapkáját megfordítja, az az új elől volt, hátra teszi: azután jobbra-balra köp egyet mondván: „Forduljon a szerencse!” Az erdélyi magyar és szász nép azt hiszi, hogy nyerni fog, ki az ingét vagy más ruháját megfordítva, azaz fonakján öltötte magára.

Vannak olyan szerek az eljárások, melyek állandóan biztosítják a kártyázóba a szerencsét. Nálunk általában el van terjedve az a hiedelem, hogy akasztott ember ruhájának vagy kötelékének darabkájá a kártyázásnál biztosítja a szerencsét. Kalotaszegen azt tartják, hogy a ki kártyán nyerni akar, vágjon éjjeltáján bal tenyerébe uj késsel egy „gürbe” keresztet (szorzó jegyet), szíjja ki véréit és köpje egy teljes kártyafutakra, vagy minden kártyára jussjon egy csepp. — A kártyákat ássa el olyan ember sirjába, ki mint híres kártyás volt nevezetes.

Ha áss közben megjelenik az ördög, ne szaladjon el, különben szétépi az ördög. Magyar néphit szerint mindig nyer a kártyán, a ki a híres nagy főgyökeret (atropa baladoena) viseli. Ezt a gyökeret Szent-György napkor szedheti az ember, ha e nap éjjelén egy bizonyos titkos szerrel felmegy oly helyre hol hit szerint a környék boszorkányai szoktak néha mulatni. Ez a titkos szer azonban abból áll, hogy egy kenyérbélbe egy szem borsót és kevés sót gyurnak össze és bizonyos imát mormolva, a kiastott gyökér helyébe földet ad az ördög számára. E nagy főgyökér azonos az erdélyi szászok (általában a németek „springwäzel”-jével, mely oly hegyen terem, hol valaki erőszakos halállal mul ki. A babonás ember bal tenyerébe keresztet vág és abba beilleszti ezt a gyökeret, mely csak hamar annyira belenő a husba, hogy nem látható.

E kezével az ember feltörheti a leg-erősebb zárt és e kezével a kártyát osztva, mindig nyer. Délvidéken azt hiszik, hogy az biztosan nyer a kártyán, a ki a „szarkalab” nevű növényt (astragalus glycyphillus) hordja magánál.

A bunyevázok hite szerint azon ember nyer kártyán, ki számszörzökből font zsinógot visel balkarján. Az entradamai (Naszód mellett zsidók) azt tartják, hogy az nyer a kártyán, a k i elhalt neje ruhájának valamely darabkáját magánál viseli.

Erdélyi oláh kártyások új talizmájuk belsejébe vizkeresztet egy ruza alsó láb-szárát varrják, hogy kártyázáskor „hozzájuk uszszék” a szerencse. Hitük szerint az is jó, ha a kártyás görénybőrt teker kapczaként lába köré. A vándorcigányok ürgebőrt használnak ily czélra.

Azt hiszik, hogy okvetlenül nyer, a ki ujjait meghalt asszony porrá száritott vérével hinti be a kártyázás előtt.

A késmárki evang. lyceum kéziratárában levő, a mult század végén összeírt, igen érdekes gyűjteményből (tekete kötetű nyolczadrt Quodlibet Tomur IV.) kigyjzsek a játékbeli szerencsére és a pénzszaporításra

vonatkozó néhány babonát. Szerencsés lesz a játéknál, ki bagoly szivet hord magánál, vagy azt a követ, mely a denevér hátán van. Hogy pénzszapordíjék, olvassat négy misét egy bűdös baka nyelve felett és tedd azt pénzsz közé. Vagy pedig főzz keményre egy fecske-tojást, tedd vissza a fészekbe s azt tedd a pénzsz közé.

A kártyázás végzetes szenvedélyé fajulhat, mely feldúlja a kártyás boldogságát, töre viszi őt és családját. A magyar nép a kártyát „ördög biblijának” nevezi (Papp Miklós népszimtye) s azt hiszi, hogy a szenvedélyes kártyás lelke az ördög lesz és pokolba kerül. Természetes tehát, hogy hozzártatózó minden erővel azon vannak, hogy kiirtsák a kártyázatos szenvedélyt.

S ha nem használ nála rábeszélés és egyéb kísérelt, akkor ők is babonához fordulnak és mindenféle bűvés szerel igyekezek kártyást elvonni a bűnös szokástól. E szerek azonban aránylag kevésbé ismeretesek, mint azok a babonák, melyeket maguk a kártyások használnak.

Az erdélyi oláh asszony szentelt vízbe márt egy játék kártyát, aztán a templom füstölő edényéből lopott szénen elégeti és hamut kártyás férje ételébe, italába keveri, vagy templomi viasztyertyából egy cseppet hullat az alvó kártyás szíve tájára, hogy ez kiűzze belőle az ördög lehetétet fum draculái, mely kártyázásra készíti.

Az erdélyi szász nő porrá tört rákhéjat kever férje ételébe; a magyar asszony pedig férjéről egy hajszálát tép ki, ketté vágja, egyik részét férje nadrágjába, a másikat pedig ágya szalmaszakjába varrja bele, azt hiszi, hogy míg a haja e helyen van, férje kártyázás közben nem talál nyugtot és csakhamar haza kell térnie.

Vagy néhány kártyát keresztalakba rak össze és férje párnájának alsó felére varrja ha aztán férje ezen a párnán alszik, olyan szörnyű dolgokat álmodik, hogy elmulik kártyázó kedve.

Ezek a hazai népek közt elterjedtebb babonák és hagyományos szerek, melyek a kártyázásra vonatkoznak. Ezenkívül uri kártyásaink közt is számos fogás és szokás dívik, melyeknek részben szintén babonás színezetű van. Ezekre az alkalommal nem terjeszkedem ki, valamint mellőzöm azt az egész babonarendszert, mely a jövődömondás leg-óvatosabb eszköze, a kártyavetés körül fejlődött. Tekintve azt a kiváló helyet, mely társadalmunk összes osztályainak időtöltésében foglal a híres „csendes” foglalkozás, a „nemzeti” színjáték, nem tartottam érdektelennek összeállítani ezt a pár népies kártyababonát.

H. B.

KÖZGAZDASÁG.

Aratási időjárás.

A szerdai nap folyamán az ország több vidékén ismét kisebb-nagyobb mérvű zivatáro s jégesők vonultak át, melyek itt-ott tetemes árokot okoztak. Kolozsvárt a napokban sűrű köd volt s ez is elég kárt tett, kedden pedig jégeső pusztított; szerencsére nem tartott sokáig, de a kukoricza s a kerti vetemények így is eleget szenvedtek.

Sütemg környékén hétfőn este volt iszonyu jégeső, még a lábón álló gabona, a kukoricza igen szomorú képet mutat, több helyen teljesen tönkre ment minden.

Nagyobb zivatárokat jeleznek: Akna-Szlatina, Botfalva, Nagylak, Eszék. Kisebb eső volt: Magyar-Óvár, Nagyvárad, Késmárk, Szeged, Pancsova, Csáktornya és Keszthely környékén.

Az aratásról több vidékről csak panaszokat lehet hallani, nem azért, mintha rossz szul útne ki hiszen a legtöbb helyen a buza zepes termést adott, hanem a panasz oka az, hogy a gabonázlet nagyon pang, az új buzát nem keresik.

A kereskedők nagyon tartózkodók s még 6 frtot is alig ígérnek, nem úgy, mint máskor aratás idején, midőn kapva-kaptak az új buzán a piacok. Biz ez elszomorító tény, mely a tulprodukczióban leli magyarázatát s annyival szomorubb, mert ez állapot még talán sokáig így fog tartani, ha a gabona-termelő államok más gazdasági tüzletágakat nem karolnak fel.

A zivatáros időjárás több helyütt félbeszakítja a munkálatokat, de azért az aratás elég jól halad előre.

Az Alföldön már több helyütt befejezték s a cséplés vette kezdetét, a keleti s északi megyékben is több helyütt megkezdődött az aratás, e részekben sokkal rosszabb termés remélhető, különösen a rozs fog gyengén fizetni.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti táviratai.)

Mondjon le.

Budapest, jul. 26.

London angol királyi család tagjai leg-határozottabban tanácsolják Ferdinándnak, hogy mondjon le, mihelyt a nyugalom kissé helyreáll. A lemondást egyelőre Klementina Kőbürg hercegnő ellenzi, mert ebben fia részéről Sztambulov meggyilkolásában való bűnrészség beismerését látna.

Ferdinánd helyzete.

Budapest, jul. 26.

Ferdinánd positiója a pétervári udvarban is meggyöngült. Sándor czár elítéli féllénk inkorrekt magatartását. A czár különös felháborodását fejezte ki a felett, hogy a bolgár kormánynak nem volt ereje a diplomatai ügyvivőket Sztambulov temetésén a csöcselék bántalmazásaitól megóvni.

A külügyminiszter akeziója.

Bécs, jul. 26.

Gróf Goluchowszky a philippopoli osztrák-magyar konzulnak a Sztambulov temetésén történt tetleges bántalmazása ügyében a legerélyesebb diplomatai akeziót megindította, hogy monarchiánk fényes elégtételt kapjon. A külügyminiszter megbízottja legközelebb Szófiába érkezik.

Goluchowszky aktióját a német, orosz, angol, francia, olasz kormányok támogatják.

A Pester Cor-nak jelentik diplomatai körből, hogy a Macedon bolgár események nem lesznek káros befolyással az európai békére.

Bulgáriából.

Budapest, jul. 26.

Belgrádból azt a hirt távirják, hogy Szófiában komoly zavargások, az ország más részeiben pedig kiűtött a forradalom.

A nép tüntet Ferdinánd fejedelem és kormánya ellen. Hivatalosan mindez ideig e hir nincs megerősítve.

Pétervárról jelentik, hogy Clement metropolita oly választ visz Bulgáriába, a melyben határozottan követelik, hogy Ferdinánd fia az orthodox vallásra kereszteltessék.

A Kölnische Zeitung szerint Bulgáriában mind jobban emlegetik Battemberg Sándor volt fejedelem fiát a trónra.

A külügyminiszter utazása.

Budapest, julius 26.

Goluchowszky külügyminiszter ma Ausseba utazott a német birodalmi kancellár, Hohenlohe herczeg látogatására.

Irtóztatos büntény.

Budapest, jul. 26.

Sátor alja-Ujhelyről borzalmas eset hírt közlik táviratban.

Luka, bodrogközi községben egy odaváló szegény napzámos asszony Petrussiné február hónapban levelet kapott leányától Budapestről.

A leány egyik budapesti színháznál kardsalosn volt.

Azt írta édes anyjának a levélben, hogy látogatásra haza utazik s egyidejűleg teladta kufereit is.

A ládák megérkeztek, a leányt azonban hiában várták, nem érkezett haza.

A minap egyik ládából, melyet a kamrában helyeztek el, rettenetes bűz áradt ki.

A ládát felbontották. A ládában ruha helyett a boldogtalan leánynak feloszlásnak indult holttestét találták meg.

A leletről jelentést tettek a hatóságnak, mely a rejtélyes ügyben megindította a vizsgálatot.

Megnyitó előadás.

Echegaray Jose világhírű új színműve.

Nyári színház.

Kolozsvárt, szombaton, 1895. július hó 27-én

E. Kovács Gyula, mint vendég,

itt először:

BERNARDO MONTILLA.

Dráma 3 felvonásban.

Főszerekesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.)*

Az „Ellenzék” 167 számában megjelent nyilttéri cikkre néve kijelentem, hogy Gergely Kálmán ur állítása nem felel meg a valóságnak. Erre találos a közmondás: „Csuf kenyér az irigység.”

Mithogy Gergely ur ezzel eddigi jó hírnevet kissebbítette, ellene a törvényes lépéseket meg fogom tenni!

Kolozsvárt, 1895. július 26.

UDVARI ANDRÁS,

kocsi-készítő.

*) E rovat alatt közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

H I R D E T É S E K.

Sz. 15,145—1895.

515. (2—2)

Pályázati hirdetmény.

A volt felső-fehérmegyei árvai pénzalap jövedelméből alapított 300 ftos ösztöndíjas helyek közül egy hely ez idő szerint üresedésben lévén, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Az alapítványi szabályok 19. és 21. §§-ai értelmében ezen ösztöndíjra csakis azon volt felső-fehérmegyei szegény nemesi árva kitűnő vagy jeles tanuló tarthat igényt, ki műegyetemen, orvosi akadémián, bányászati akadémián, gazdasági akadémián, vagy felsőbb gazdasági tanintézetben kívánja magát kiképezni.

Ha nemesi árvai tanuló nem jelentkezik, az ösztöndíj kivételesen nem árva, kitűnő, jeles nemes tanulóknak is adható.

A pályázati kérés felszerelendő lesz:

a) a kérelmező keresztlevelével, melyben a törvényes leszármazás bizonyítva legyen;

b) valamely magyar honi főreál-tanoda vagy főgymnasiumban nyert kitűnő vagy jeles érettségi bizonyítvánnyal;

c) saját és szülői vagyonára vonatkozó községi előjárásági bizonyítvánnyal, mely a járási főszolgabíró és az illető lelkes látatásával is el legyen látva (illetőleg szegénységi bizonyítvánnyal);

d) volt felső-fehérmegyei illetősége igazolódó;

e) nemes szülőktől leszármazása alispáni bizonyítvánnyal igazolódó;

f) teljes, vagy apáról, vagy anyáról árvasága bizonyítandó;

g) megjelölendő a szakpálya minősége, az intézet, hol és az idő, melyre a képesítő tanfolyam terjed és végre

h) a pályázathoz egy formaszertű kötelezvény csatolandó, melyben pályázó kötelezi magát pályanyertes korában tehetségéhez mérten az ösztöndíjas alap vagyonát gyarapítani.

Az így kellőleg felszerelt pályázati folyamodványok folyó évi Augusztus hó 15-éig hozzám annál is inkább beadandók, mivel a később érkezendő folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Tájékoztató még megjegyzem, hogy az üresedésben levő egy ösztöndíjas hely a fenn említett szabályzat 22. §-a értelmében a segessvári választó volt felső-fehérmegyei községi illetőségűekre esik; kivétel ezen szabály alól csak azon esetben van, ha ezen kerületből ösztöndíjért folyamodó nem volna, mely esetben az ösztöndíj a sepsi-szt.-györgyi választó Háromszék-vármegyébe kebelezett volt felső-fehérmegyei községi illetőségűek is elnyerhetik.

Segessváron, 1895. évi július hó 13-án.

SOMOGYI,
alispán.

Kitűnő forgalmu
fűszer-üzlet
berendezéssel együtt eladó
Kolozsvar egyik legelőnkebb helyén.

Czím a kiadó-hivatalban.

509. (3—3)

A
Belközép-
utca 2. sz. alatt,
a Helfy-háznál lévő
GÁMÁN JÁNOS
ÖRÖKÖSE
KÖNYVNYOMDÁJA
ALAPITTATOTT 1860-BAN.
ajánlja a legújabbban teljesen modern berendezést nyert és sokszorosan megnagyobbított
vállalatát.
Könyvek, folyóiratok, rovatos iven, falragaszok, számlák, meghívók s bármely irodai nyomtatványok
gyorsan, feltűnő csinnal és elismert szolid árak mellett készítettnek.
Az összes községi nyomtatványok állandó készletben!

286. (9—x)

TAGOSITÁSI MUNKÁLATOK
minden ágában teljesen jártas
SEGÉDMÉRNÖK
KERESTETIK.

Tudakozódni lehet ezen kiadó-hivatalnál.

517. (1—3)

FÉMÖNTŐ.

Vörösréz, sárgaréz, bronz, zink öntvényeket készít modell avagy rajz szerint; bármilyen rendszerű szivattyukat készít javít; cséplőgépek igazítását s elromlott részeinek kicserélését elvállalja; szeszgyári, fürdő-, bor- és sörcsapokat, szóval a fémöntés és esztergálás körébe vágó minden munkát felvállal

342. (8—10)

HART HERMANN

37 év óta fennálló fémöntő és esztergályozó műhelye,
Kolozsvar, Külmonostor-utca 84. sz.

Kolozsvári
első nagy
kályha-raktár.

Belmagyar-utca 9. sz.

Bel- és külföldi

porcellán, majolika, agyagkályhák
a legnagyobb választékban.

A legújabb minták szerint készült **kályhák** egyszerűtől a legelegánsabb kiállításban és mindenféle színben.

Kandallók
minden választékban.

Takaréktűzhelyek
a legelegánsabb kiállításban, praktikus szerkezettel.

Bármily nagy megrendeléseket — vidékre is — pontosan és jótállás mellett teljesít.

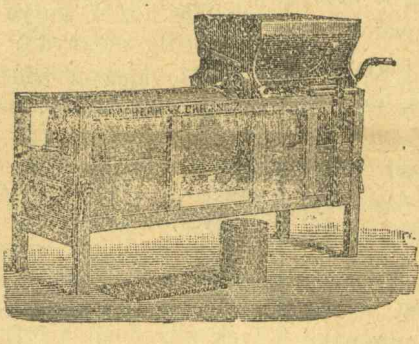
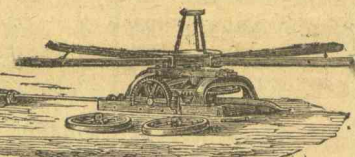
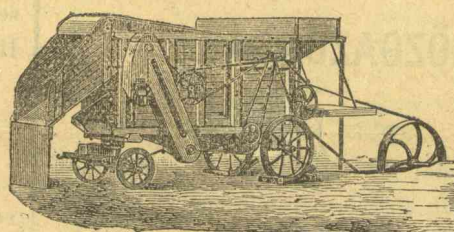
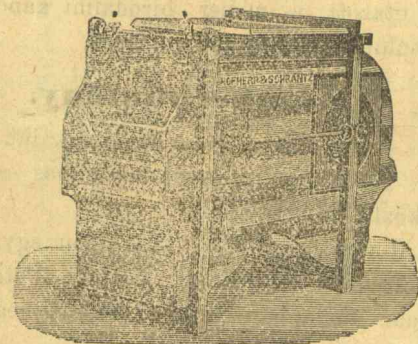
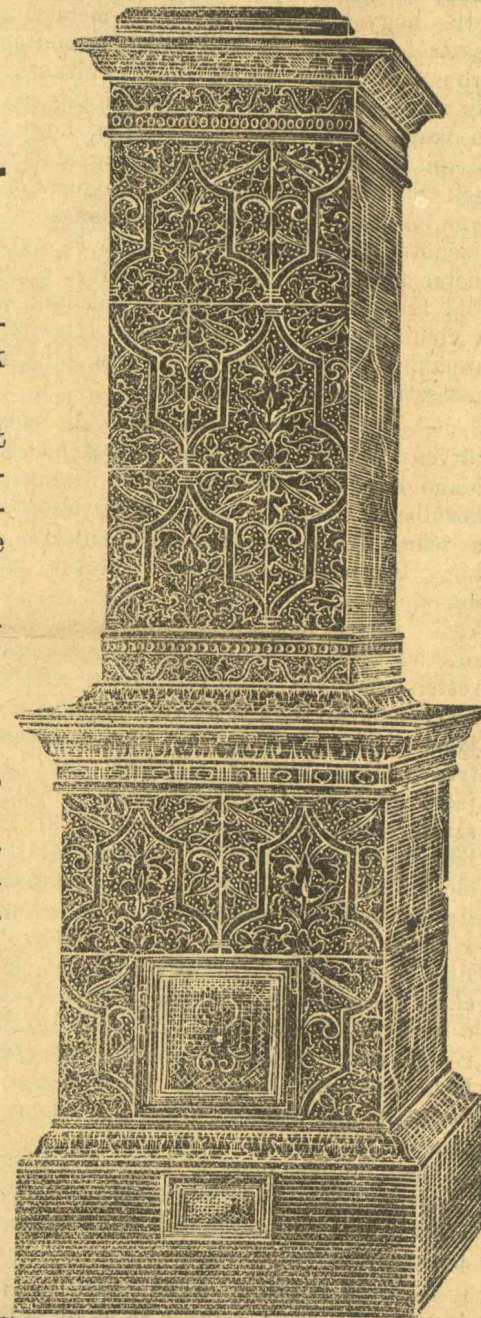
Az építési időnyre való tekintettel, a kályharaktárt tessék megtekinteni.

SCHMIDINGER ALAJ.

és TÁRSA,

Kolozsvar, Belmagyar-ut. 9.

244. (7—x)

Hódmező-vásárhelyi Tetőcserép-raktár kis és nagy mennyiségben
előnyös árakon

HIRSCHFELD KÁROLY

vas-, szerszám- és konyhaszükség kereskedése,

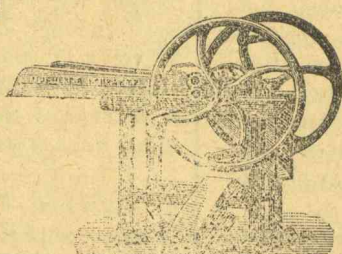
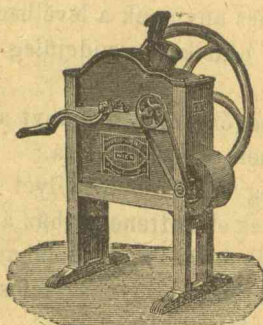
KOLOZSVÁRT (SZÉCHENYI-TÉR.)

Képviselősege és bizományi raktára

HOFHERR és SCHIRANTZ gazdasági gépgyárának.

Nagy raktár a legjobb szénagyűjtők, vető- és cséplőgépek, rosták, Trieurök, szecskavágók, rajol- és Perge-ekék és más mezőgazdasági gépekből, olcsó árakon és előnyös feltételek mellett.

Kívánatra terjedelmes árjegyzék ingyen és bérmentve.

474. (6—12)

Legjobb
arató- és fűkaszaló gépek

a D. M. Osborne & Co Anburn (Észak-Amerika) gyártmányai.

Kizárólagos raktár

fűkaszaló, marokrakó, arató és kéveketőkből.

Tauffer Ferencz

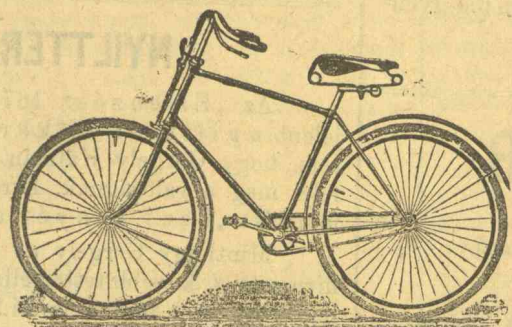
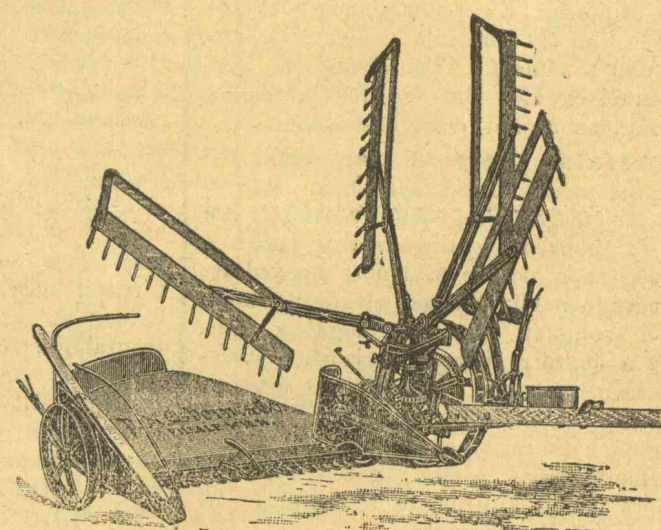
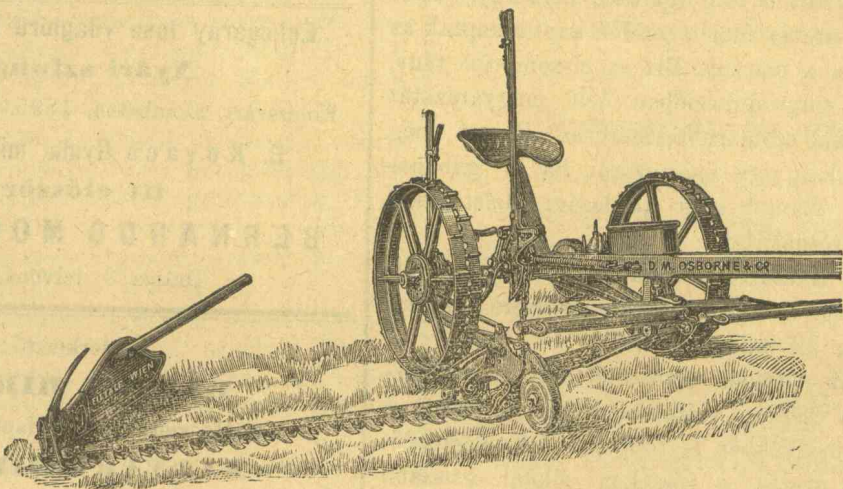
utódánál

KOLOZSVÁRT.

Gyári raktár szénagyűjtők, cséplőgépek, rosták, Trieurök stb. mezőgazdasági gépekből.

Angol és belföldi kerékpárok (Bicycle) és összes hozzá tartozó felszerelések.

Uj Pneumatikus gépet 150 forintért.

337. (20—x)

